

P. K.

**"Z dziejów opactwa
świętokrzyskiego", red. Marek
Derwich, Krzysztof Bracha, Kielce
2007 : [recenzja]**

Z Dziejów Regionu i Miasta : rocznik Oddziału Polskiego Towarzystwa
Historycznego w Skarżysku-Kamiennej 1, 175

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Z dziejów opactwa świętokrzyskiego,
pod red. Marka Derwicha i Krzysztofa Brachy,
wyd. Dom Środowisk Twórczych, Kieleckie Towarzystwo
Naukowe, Kielce 2007, ss. 197, tab. 14, ryc. 35

Książka w swej zasadniczej części jest zbiorem tekstów wygłoszonych na konferencji naukowej, która odbyła się w Pałacyku T. Zielińskiego w Kielcach 1 czerwca 2006 r.. Autorzy: M. Derwich, K. Bracha, J. Pielas, J. M. Dacka-Górzynska, M. Pieniążek-Samek, C. Jastrzębski i L. Gawlik poruszyli szerokie spektrum zagadnień związanych z opactwem łysogórskim na przestrzeni dziejów. Zainteresowani dowiedzą się o hipotetycznym grodzie refugialnym (czyli służącym za miejsce schronienia), zlokalizowanym na szczycie Łyśca i zniszczonym przez Mongołów i Rusinów zimą 1259/1260, związkach rodów rycerskich Ostojów, Rawiczów, Radwanów i Godziębów z klasztorem na tle praw patronatu kościołów w Modliborzycach i Pawłowie oraz Oleśnickich herbu Dębno, którzy w XVII w. ufundowali kaplicę świętokrzyską w miejscu dawnego kapitulnarza. Okres nowożytny zaznaczył się w dziejach opactwa licznymi pracami budowlanymi, których efekty możemy oglądać do dzisiaj (np. klasztor, kościół, brama, dzwonnica).

W dziejach klasztoru istotną rolę zawsze odgrywała działalność literacka. Powstawały tu nie tylko kopie rzadkich a potrzebnych mnihom tekstów ale także zapiski o charakterze „Spominków” i kompilacje kazań. Sporo miejsca poświęcono problematyce turystyczno-krajoznawczej i pielgrzymkowej. Dowiadujemy się o początkach zainteresowania Św. Krzyżem, jako celem pielgrzymek i podróży, których stałym punktem programu jest owiana tajemnicą figura tzw. pielgrzyma.

W formie dodatku do tekstów wygłoszonych na konferencji opublikowano artykuły J. Janowskiego, W. Twardzika, B. Wojciechowskiej i W. Glińskiego. Przynoszą one informacje o badaniach nad „Kazania-
mi świętokrzyskimi”, sporach o dziesięciny z Buchwałowic (Boguchwałowic) i kulturze sanitarnej klasztoru w XVII w.

Omawiana książka, będąca drugim tomem serii „Łysogórskie opactwo benedyktynów...” warta jest polecenia każdemu, kto w jakikolwiek sposób odczuwa związki z historią i kulturą regionu. W wymiarze dociekań naukowych uważam za wielce pożyteczne przejęcie przez kieleckie środowisko inicjatywy w zakresie badań nad opactwem świętokrzyskim.

P.K.